

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 692

08 Nisan 2011

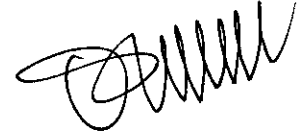
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-18935)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) TBMM Başkanlığının 25.03.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-30170 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 29.03.2011 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-271-13-1148 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI'nın, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımda cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/18935 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Bşk. Başbakanlık

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BÜLENT BARATALI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18935)**

Sorular 1, 2:

-Japonya'da yaşanan deprem ve nükleer reaktör patlamaları nedeniyle dünyanın birçok ülkesi nükleer santraller konusunda yeni bir değerlendirmeye giderken ülkemizde nükleer santral yapılması konusundaki ısrarımızın "aygaz-köprü" benzetmeleriniz dışında bilimsel bir dayanağı var mıdır?

-Hükümetinizle Rusya arasında imzalanan anlaşmaya göre Akkuyu'ya yapılması planlanan santralin hangi nesil ve model olacağı konusunda bir bilginiz var mıdır? Türkiye için önerilen modelin daha önceden yapılmış bir örneği var mıdır?

Cevaplar 1, 2:

Ülkemizin enerjide dışa bağımlılığının azaltılması ve sürdürülebilir kalkınma süreci için nükleer enerjinin elektrik üretim kompozisyonuna dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır. Nükleer santralin yapımının gerçekleştirilmesi ve yerli insan kaynaklarımız ile birlikte imal edilebilirliği yönünde çabalarımız artarak devam edecek olup, kurulacak olan nükleer santralde güvenlik hususunun en üst seviyede tüm yönleriyle ele alınıp uygulamaya konacağı ve bu konuda Japonya örneğinden de yararlanılacağı hususunda şüpheye yer bırakılmayacaktır.

Kurulması planlanan VVER-1200 tipi reaktörler işletimde olan VVER-1000 reaktörlerinin güvenlik ve performans açısından geliştirilmiş modelidir. Daha geniş anlamda ifade edilecek olunursa yapılan değişiklikler santral maliyetinin düşürülmesine, santral ömrünün ve performansının artırılmasına ve bazı pasif güvenlik sistemlerinin eklenmesiyle tasarım ötesi kazaların yönetiminde uluslararası standartlara uyuma yöneliktir. İşletimde olan bir reaktörün hazırlık ve inşa süreleri dikkate alındığında en az 15 yıl öncesinin teknolojisi üzerine kurulabileceği ve dolayısıyla işletme halindeki bir reaktörün aynısı olan bir reaktör tercih edildiğinde son 15 yıl içinde gelişen teknolojilere uygun olarak yenilenmiş ve geliştirilmiş bir reaktöre sahip olmanın mümkün olmayacağı değerlendirilmektedir. Nükleer reaktörlerin lisanslanması aşamasında tesisin güvenli bir tasarıma sahip olup olmadığının değerlendirilmesi inşaat lisansı verilirken yapılmakta ve daha sonraki aşamalarda tesisin tasarıma uygun bir şekilde inşa edilip edilmediği takip edilmektedir. VVER-1200'ler düzenleyici kurumlarından inşaat lisansı alınarak Rusya'da kurulmaya başlanmıştır.

Üçüncü nesil reaktör olarak kabul edilen VVER-1200 tasarımı 2008 yılında Bakanlığımızca başlatılan yarışma süreci içerisinde Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) kriterlerine uygunluk açısından değerlendirilmiş ve lisanslama sırasında ayrıntılı gözden geçirme ve değerlendirme yapma hakkı saklı tutularak tasarımın TAEK kriterleri açısından yeterli olduğu tespit edilmiştir. Benzer bir ön değerlendirmeyi Finlandiya düzenleyici kuruluşu olan STUK gerçekleştirmiş, aynı şekilde ayrıntılı değerlendirme hakkı saklı tutulmak kaydıyla VVER-1200 tasarımının tasarım hedefleri ve prensipleri açısından kabul edilebilirliği kurucuya bildirilmiştir. VVER tipi reaktörler, Rusya Federasyonunun yanı sıra Çin, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Macaristan, Hindistan, Slovakya ve Ukrayna gibi diğer bazı ülkelerde de mevcut durumda işletim halinde bulunmaktadır. Rusya'da bulunan Leningrad ve Novovoronezh Nükleer Santralleri haricinde inşa edilmiş bir VVER-1200 tipi reaktör mevcut durumda bulunmamasına karşın dünyada, inşa halindeki 10 adet VVER tipi reaktörlerden 4'ü VVER-1200 tipi reaktörlerdir.

Soru 3:

Akkuyu'ya yapılacak olan santralden çıkacak nükleer atıklar nerede depolanacak, nerede saklanacaktır? Rusya'yla bu konuda bir yer tespiti yapılmış mıdır?

Cevap 3:

Nükleer tesislerden düşük, orta ve yüksek olmak üzere üç değişik seviyede radyoaktif atık çıkmaktadır. Normal sanayi atığı haline gelen atıklar düşük ve orta seviyeli atıklardır. Bu tür atıklar aylar mertebesinde bekletildikten sonra radyoaktiviteleri sanayi atığı olarak muamele görmeye müsait düzeye inmektedir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BÜLENT BARATALI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18935)**

1.000 MWe gücündeki bir reaktörden çıkan ortalama yüksek seviyeli atık miktarı yıllık 25-30 ton civarında olup, hacmi 2.5-3 metre küp kadardır. Yüksek seviyeli atıkların büyük bölümünü kullanılmış yakıtlar içerisinde bulunan radyoaktif hale gelmiş yakıt malzemeleri oluşturmaktadır. Kullanılmış yakıt içerisindeki uranyumun sadece yüzde 2-4'ü yanmaktadır. Geri kalan yakıt malzemesi geri kazanılabilecek bir malzemedir. Bununla birlikte, ülkelerin geri kazanılabilecek söz konusu yakıt malzemesini geri kazanma yoluna gidip gitmemeleri takip ettikleri politikaya göre belirlenmekte olup halen durum ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir.

Ayrıca, nükleer güç santrali kapsamında, atık yönetimi ve işletmeden çıkarma işlemlerinden Proje Şirketinin sorumlu olduğu ve gerekli masrafların Proje Şirketi tarafından karşılanacağı Anlaşma metninde açıkça belirtilmiştir.

Soru 4:

Ülkemiz topraklarının yüzde 85'inin deprem kuşağında ve yaşanan doğal afetlerin yüzde 61'inin deprem kökenli olduğu gerçeği göz önündeyken, 6-7 şiddetinde deprem birikimi olan Ecemiş fayına 25 kilometre yakınlıktaki Akkuyu'ya nükleer santral yapılmasının, canlılara, toprağa, suya, havaya ve çevreye vereceği tahribatın, tarihsel sorumlusu olacağınızı biliyor musunuz?

Cevap 4:

Akkuyu sahası için yer lisansı "Nükleer Reaktör Tesislerine ve Diğer Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzük" uyarınca verilmiştir. Yer lisansı verilirken dikkate alınan parametreler kısa dönemde değişmesi beklenen parametreler değildir. Akkuyu için verilen yer raporundaki topografya, jeoloji, jeoteknik ve sismoloji, hidroloji gibi konular açısından önemli parametreler yüzlerce yıl gibi uzun bir zaman sürecini içeren bilgilere dayandırılmaktadır. Önergenize konu edilen Ecemiş fayı yeni bulunmuş bir fay olmayıp üzerinde en çok araştırma yapılan faylardan biri olmuştur. Ecemiş fayı Akkuyu sahasına oldukça uzakta olmasına rağmen sahaya depremsellik yönünden etkisi tüm boyutlarıyla ele alınmakta ve çalışmalar devam etmektedir. Bununla birlikte, inşaat ve işletme lisansının verilmesi aşamasında sahada kurulacak olan VVER-1200 reaktör modelinin sahada kurulmasına temel teşkil edecek yer-tesis ve tesis-yer etkileşimleri dikkate alınacaktır. Ayrıca, bileşen ve sistemlerin son projeleri, işletme sınır ve koşulları ve nükleer güvenlik konusundaki son gelişmeler ile uygulamaların ışığında gerekli görülen tüm bilgiler hassasiyetle değerlendirilecektir.

Diğer taraftan, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine ilişkin rapor kapsamının belirlenmesi, değerlendirilmesi, kararın alınması ve diğer faaliyetler ÇED Yönetmeliği hükümleri gereğince Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilecek olup, sorunuzda bahsedilen tüm hususlar kapsamlı olarak ele alınacaktır.